

Likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling

Nygårdens förskola

Läsår 2016-2017

Grunduppgifter.....	3
Utvärdering	4
Främjande insatser	5
Kartläggning.....	7
Förebyggande åtgärder	9
Rutiner för akuta situationer	11
Rutiner för uppföljning	13

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskola

Ansvariga för planen

Förskolechef och personal

Vår vision

En utmanande och trygg lärmiljö för alla barn

Planen gäller från

2016-10-01

Planen gäller till

2017-09-30

Läsår

2016/2017

Barnens delaktighet

Planens innehåll förankras hos barnen genom att pedagogerna arbetar aktivt med grundverksamheten, där trygghet och det sociala samspelet är viktiga delar. Barnen görs medvetna om och delaktiga i trygghetsarbetet genom samtal utifrån situationer i den dagliga verksamheten. Varje år genomförs intervjuer med barnen utifrån ålder och mognad, som belyser deras tankar kring trygghet på förskolan.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga och vara med och påverka i olika forum som föräldraråd, olika informations- och samtalsforum men även i den dagliga kontakten med förskolan. Likabehandlingsplanen visas/diskuteras vid alla utvecklingssamtal/inskolningar. Enkät genomförs under året.

Personalens delaktighet

Pedagogerna arbetar aktivt med värdegrundsfrågor och grundverksamhet. På medarbetarsamtalet diskuteras hur man arbetar med uppdraget. I maj görs utvärderingar. Pedagogerna genomför samtalen med barnen kring trygghet på förskolan och detta gör att de får en bild av barnens upplevelse. Den 26 oktober och under arbetsplatsträff i januari kommer personalen särskilt arbeta med att se på hur de pedagogiska aktiviteterna och metoderna fungerar och kan utvecklas och kompletteras.

Förankring av planen

Likabehandlingsplanens innehåll förankras hos barnen genom olika temaarbeten, samtal och andra uttrycksformer. Planen förankras hos personalen genom samtal och diskussioner i olika gemensamma forum (APT och utvecklingsdag). Vårdnadshavare får veta mer om arbetet kring likabehandlingsplanen under inskolning, på utvecklingssamtal och under andra mötesformer.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Utvärdering genomfördes av personal i juni 2016 utifrån enkätresultat och observationer. Personalens utvärdering och förslag samt skolinspektionens enkät presenterades och diskuterades på det första föräldrarådet under ht 2016. Detta presenterades på Unikum.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Barn och vårdnadshavare genom enkät.
Personal med utgångspunkt i barnens agerande och input under våren 2016.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vi ser på ett ökad behov av förståelse för olikheter i kultur, personlighet och utveckling.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-05-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Delavstämning. Innan februaris utgång genom att lagen på sina planeringar sammanställer erfarenheter kring arbetet och de som kommit in från arbetet med barnen och i kontakterna med föräldrarna. Genomgång av incidenter, kränkningar etc. Förslag till justeringar och kompletteringar kan göras. Lagledarna och förskolechefen genomför sedan en gemensam utvärdering. Innan 2017-05-31 genom att lagen på sina planeringar sammanställer erfarenheter kring arbetet och de som kommit in från arbetet med barnen och i kontakterna med föräldrarna. Genomgång av incidenter, kränkningar etc. Denna gång finns också mer enkät och fysisk trygghetsrond med i underlaget. Förslag till justeringar och kompletteringar kan göras.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolechef, lagledare och lag

Främjande insatser

Namn

Genusperspektiv i verksamheten

Områden som berörs av insatsen

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck och Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Vår verksamhet ska genomsyras av ett genusperspektiv för att öka jämställdheten. Inga barn skall bli diskriminerade eller utsatta för kränkande behandling på grund av kön.

Insats

Miljön i förskolan - Vi skall titta igenom att miljön på vår förskola håller en könsneutral miljö.

Fokus:Bemötande - All personal är medveten i sitt bemötande av barnet. Bemöter vi barnen olika utifrån kön? Vad bemöter vi först, barnets yttre eller inre? Hur leder vi barnet in i leken?

Ansvarig

Respektive avdelning

Datum när det ska vara klart

Löpande

Namn

Ursprung och kultur

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet och Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

På vår förskola skall alla barn oavsett etnisk tillhörighet, kultur eller religion ha samma rättigheter och möjligheter. Inga barn skall känna sig utsatta för diskriminering på grund av etniska tillhörigheter.

Insats

Vi visar intresse och tar reda på barnens etniska tillhörighet, ursprungsland, traditioner och så vidare. Samtala med barnen och vårdnadshavare - våga samtala och fråga. Visa likheter vad gäller språk, traditioner, vanor, med mera. Vi som personal alltid diskuterar värdegrundsfrågor och reflekterar. Ta vara på de föreläsningar kring kulturer som kommer. Använda oss av böcker, sagor och media ex www.ur.se på andra språk. Använda oss av föräldrarnas kunskaper och erfarenheter att ex berätta om sin kultur, olika högtider, mat, sånger med mera. Inköp av multireligiösa almanackan, uppmärksamma högtider. Att under inskolning ta reda på så mycket som möjligt om barnets etniska tillhörighet.

Ansvarig

Alla medarbetare

Datum när det ska vara klart

Löpande

Namn

Kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla ska känna sig delaktiga och må bra på vår förskola. Ingen på vår förskola ska känna sig utsatta för kränkande behandling från såväl barn som vuxen.

Insats

Vi bemöter alla på ett respektfullt sätt. Användning av materialet Snick och snack. Utvärdering: Genom observationer och samtal. Vi är särskilt observanta på de som har speciella behov och som behöver stöd i det sociala samspelet.

Ansvarig

Lagledare följer upp planering

Datum när det ska vara klart

Löpande aktivitet utvärderas 170531

Namn

Delaktighet och inflytande

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Att utveckla en miljö där alla barn känner sig trygga och utvecklas.

Delaktighet och inflytande främjar ett klimat som gör att man stärker värdegrunden och beredskapen att arbeta med kränkingsgrunder.

Insats

Genom rutiner se till att alla barn får utrymme, individuell uppmärksamhet och uppgifter/roller och ansvar som stärker deras känsla värde och respekt.

Ansvarig

Avdelningspersonal

Datum när det ska vara klart

Pågående. Stäms av terminsvis

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

1. Enkät 2. Trygghetsrund med barngrupper 3. Observationer 4. Föräldraråd

På föräldraråden hösten 2015 och 2016 kom vi fram till följande som hjälper oss att få en bild av behoven:

Fortsatt viktigt att förskolechef årligen för en dialog med barnen som individer om vad de upplever som tryggt/otryggt utifrån:

- o förskolan ytor och områden
- o aktiviteter
- o miljöer
- o samspel

Kartläggningsfrågor avdelningsvis utifrån personals och föräldrars observationer av händelser i vardagen:

Vilka kränkningar kan förekomma?

Barnen utesluter systematiskt någon ur leken

Barnen skrattar ibland nedlåtande åt andra barn

Barnen säger till varandra att; "du får/får inte komma på mitt kalas"

Små barn kan ta kontakt med andra genom knuffar, rivas eller bitas

Vårdnadshavarna kan ha uppfattning om att vissa barn har dåligt inflytande över deras eget barn

Vårdnadshavarna kan ha uppfattningen att deras barn är utsatta av andra barn

Vuxna uttrycker sig eller handlar på ett sätt som kan upplevas som kränkande, till exempel pratar r huvudet på barn om dem.

Det förekommer även att vuxna i verksamheten har ett synsätt där "det besvärliga" barnet ska anpassa sig till verksamheten istället för tvärtom

Vuxna föregår inte alltid med gott exempel gentemot varandra, till exempel lyssnar inte eller säger olämpliga saker

Vissa barn bestämmer över andra/maktpositioner

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Enkät. Föräldraråd

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Observationer. Utvärdering juni.

Resultat och analys

Kartläggningen - Genomförs och kompletteras under året. Steg 1 redovisas i mars.

Förebyggande åtgärder

Namn

Personal beredskap

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Personalen ska ha information om vad som förväntas inom området. Personalen ska ha en samförståelse kring förhållningssätt och viktiga faktorer att observera. Barnen ska delta i aktivitet som är förebyggande och främjar goda relationer, trygghet och likabehandling.

Åtgärd

Gemensamt avsatt tid på höstens fortbildningsdag. Tid på APT höst och vår. Inköp av material Snick och Snack. (äldre) Användning av materialet.

- Pedagogerna har dialog med och läser av barngrupperna och följer upp händelser för att se vilka behoven är.
- Pedagogerna fortsätter att arbeta med tillsynen i olika aktiviteter t.ex. utomhus så att de har bra förståelse för vad som sker och hur de visar på behoven i barngruppen.
- Vårdnadshavare kan inkomma med tankar och synpunkter som kan bredda förståelsen av det som händer och vilka behov som finns.

Motivera åtgärd

Ansvarig

Fskchef samt lagledare

Datum när det ska vara klart

Utvärderas 170531

Namn

Pedagogik och ledarskap

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Yngre åldrar - att vara "steget före" och att "ge strukturer" för att hantera motsättningar.

Åtgärd

På yngreavdelningarna är det viktigt att vara steget före. Att läsa av och hjälpa barnen utifrån sin ålder med strategier att hantera samspel, känslor och frustration. Barn som ej har utvecklat talspråket uttrycker sig på olika sätt med skrik, gråt, bitningar etc. Om det händer att andra barn råkar illa ut i detta fokuserar personalen på att barnen "gör förlåt" (dvs. handlar på ett empatiskt sätt, klappar den andra etc.) snarare än "säger förlåt" som kan bli som ett sätt att slippa hantera

andras känslor.

Motivera åtgärd

Det är viktigt att tidigt hjälpa de yngre barnen med strukturer och samspel som är grunden för att alla ska känna sig sedda och uppleva inflytande och delaktighet. Arbetet med detta fungerar bra och barnen utvecklas i sin förmåga att hantera frustration och tolerans.

Ansvarig

Yngreavdelningar

Datum när det ska vara klart

Stäms av terminsvis

Namn

Pedagogik och ledarskap

Områden som berörs av åtgärden

Mål och uppföljning

Delaktighet, inflytande, tolerans och kommunikation.

Åtgärd

På äldreavdelningen använder man ett läromedel som heter "Snick-Snack". Även här bygger man på samspelet, känslorna och att hantera olikheter och att "alla ska få vara med".

Motivera åtgärd

Det är viktigt att bjuda in varandra i lekar etc. Arbetet har gett effekt och gruppen fungerar bättre och bättre. Föräldrarepresentanterna tyckte likaså.

En synpunkt från föräldrarepresentanterna har varit att det är viktigt att inte glömma några barn i detta arbete med samtal och träning i att uttrycka känslor och upplevelser i samspelet.

Även i den äldre åldersgrupp kan detta att lära sig sätta ord på känslor och upplevelser vara viktigt för att bearbeta saker som händer eller för att förebygga problem i planerade situationer. Det hjälper också barnen att utveckla hänsyn och empati.

Ansvarig

Äldreavdelningarna

Datum när det ska vara klart

Stäms av terminsvis

Rutiner för akuta situationer

Policy

På förskolan råder det nolltolerans mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling. Det betyder att vi ingriper och agerar.

Att upptäcka kränkande handlingar kan ske på olika sätt:

- Pedagogerna på avdelningen kan upptäcka att något barn är utsatt.
- Barn själva kan berätta att de känner sig kränkt eller har sett något annat barn bli kränkt.
- Vårdnadshavare kan vid utvecklingssamtal eller andra samtal signalera att ett barn känner sig kränkt.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Förskolans pedagoger skall alltid finnas i barnens närhet för att kunna observera och dokumentera det som händer i barngruppen. Vid upptäckt av kränkningar 1) ingrip; 2) utred (med barnen och ta råd/information från kolleger) och 3) informeras vårdnadshavare samma dag.

För att upptäcka och uppmärksamma har vi följande rutin även vid enklare, enstaka incidenter t.ex. konflikter: 1) Den som uppmärksammar en situation ingriper direkt och stoppar handlingen. Markera att handlingen inte accepteras, men ge i övrigt inte för mycket uppmärksamhet – det är positiva situationer som ska få uppmärksamhet. 2) Vid behov samtalar man om händelsen med berörda parter var för sig och om det behövs hjälper man till och stöttar barnen till att förstå situationen och själva hitta en lösning. Hänsyn tas till situation samt barnens ålder och mognad. 3) Om den person som uppmärksammat händelsen upplever den som allvarlig, kontaktas personal på den aktuella avdelningen för eventuella vidare åtgärder. Händelsen kan också vara allvarligare i ett sammanhang av upprepade konflikter som personal på avdelningen känner till.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

All personal som är fast anställd

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

- 1) Ingrip och stoppa!
- 2) Pedagogerna samlar information om vad som hänt och samtalar snarast
  - a) Enskilt med den som blivit utsatt
  - b) Enskilt den som utfört kränkningen samt dokumenterar i en händelserapport.

I samtalet med de som utfört en kränkande handling är det viktigt att vara mycket tydlig med att handlingen som sådan inte kan accepteras (oavsett bakgrundsorsaker, som att X gjorde så osv.), man talar om för barnet att förskolan pratar med vårdnadshavare/föräldrar. Utredningen av vad som hänt ska ge information som hjälper personal att se skeendet och att ge rätt stöd och markering till rätt person.

I utredningen skall tonläget vara tydligt, lyssnande och tryggt. Samtal och utredning ska genomföras utan aversioner och känsloutbrott från utredande personal men ändå skall det göras tydligt vilka handlingar som inte accepteras. Genom genomtänkt tonläge ökar chansen att få fram en allsidig bild av det som hänt - och det är nyckeln till att få ett slut på kränkningar.

Signalerna kan vara: "Vi förstår det du utsatts för", "vi ska göra allt för att det inte ska bli så här igen", "alla vi vuxna på förskolan ska hjälpas åt att få stopp på det" och "denna handling är absolut inte OK", "denna handling får den som utsätts att känna..." etc.

I samtalet är det viktigt att lyssna på alla men ändå vara tydlig med att handlingen inte kan sägas vara OK bara för att någon annan gjort något. Ett viktigt syfte är att barn som utför en kränkande handling skall förstå att det ej är OK och att de förstår att vi förväntar att det ska upphöra.

Personalen kommer i utredningen vara uppmärksam på faktorer eller saker man behöver ändra på i arbetet. T.ex. hur man lägger upp grupper och vilka strukturer man använder. Dessutom viktigt att fokusera på förhållningssätt i relationen personal - barn/barngrupp som kan motverka kränkningar och främja gott klimat.

3) Informera berörda vårdnadshavare. Informera förskolechef.

4) Utredningen dokumenteras och information skickas vidare till huvudman.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

1) Den som ser att ett barn blir kränkt av personal agerar omedelbart. Tala om för berörd personal att det är ett absolut förbud mot detta enligt diskrimineringslag och skollag.

2) Anmälan till förskolechef direkt som ansvarar för utredning av händelsen om personal misstänks för kränkning av barn.

3) Vårdnadshavare informeras.

4) Utredningen genomförs, dokumenteras och skickas vidare till huvudman.

Både diskrimineringslagen och skollagen innehåller ett absolut förbud för de anställda att utsätta ett barn för trakasserier eller kränkande behandling. Detta gäller för alla tänkbara former av kränkningar.

Ett barn som blir kränkt av någon anställd är i en särskilt utsatt situation eftersom de befinner sig i beroendeställning. Kränkningar som begås av personal betraktas därför som mycket allvarliga. Det är viktigt att förskolan agerar skyndsamt när det finns misstanke om att ett barn kan ha blivit kränkt av någon anställd. Förskolechefen eller någon med motsvarande ledningsfunktion bör ansvara för en sådan utredning.

Vid allvarliga fall av trakasserier eller kränkande behandling kan det bli aktuellt att överväga disciplinära åtgärder gentemot den eller de anställda som har utfört trakasserier eller kränkningarna. I lagen om anställningsskydd (LAS) finns en rad arbetsrättsliga åtgärder som arbetsgivaren kan vidta mot arbetstagare som misskött sig och utsatt någon för trakasserier eller kränkande behandling.

De åtgärder som kan bli aktuella är:

Varning (enligt LAS 30§)

Omplacering (enligt LAS 7§)

Uppsägning (enligt LAS 7§)

Avsked (enligt LAS 18§)

Innan någon av dessa arbetsrättsliga åtgärder kan vidtas ska den anställdes eventuella fackliga organisation kontaktas. Arbetsgivare som vidtar arbetsrättsliga åtgärder mot en anställd för att stävja trakasserier eller kränkande behandling bör erbjuda henne eller honom stödsamtal.

Rutiner för uppföljning

Ansvarig pedagog ansvarar för att uppföljning/kontroll sker:

- 1) dagen efter
- 2) vid veckans slut
- 3) i slutet av veckan efter händelsen

Åtterrapporering/sammanfattning till förskolechef. Uppföljningstillfället behöver ej vara långvarigt - men det skall ändå vara ett markerat tillfälle (ej samtal i förbigående) tydligt informeras om att det handlar om att se om hur det gått med "det som hände (beskriv) och det vi kom överens om". Båda parter bör höras. Också bra att barnen får veta att de gärna kan prata med föräldrarna om att vi haft det uppföljande samtalet. Förskolan personal bör också gärna lämna information till föräldrarna samma dag om detta. Muntligt eller skriftligt. Om uppföljningen indikerar att problemet kvarstår behövs fortsatt tydliga markeringar, möte med berörda vårdnadshavare (partvis eller tillsammans). Utgångspunkten är att vi gör detta för de berörda barnens skull och att kränkningarna måste ta slut.

Rutiner för dokumentation

Pedagoger ansvarar i första hand för dokumentation av händelse. Lämnar in händelserapport till förskolechef. Förskolechef ansvarar för att dokumentationen lämnas till huvudman.

Ansvarsförhållande

Personal och förskolechef ansvarar för att planen mot diskriminering och kränkande behandling efterföljs. Förskolechef för att planen förankras hos all personal och att barn och föräldrar har information och ges möjlighet till inflytande. Personal ansvarar för att utreda, informera och följa upp utredningar. Datum för planerade uppföljningar/möten bör anges i avdelningens planering så att ärendet kan hanteras på bästa sätt vid eventuell sjukfrånvaro. Förskolechef ansvarar för att dokumentationen lämnas till huvudman.